

Etelä-Nummellan osayleiskaava-alueen rakennusinventoinnit

Vihdin kunnan yleiskaavoitus

28.10.2021

Sisällys

Johdanto	1
Huhdanmäki ja Härköilä	2
Peltola	2
Frigård	3
Etelärinne	3
Kotimäki	4
Airila	4
Tasanko	5
Rauhala	6
Toivola	7
Kaunissaari	9
Kallela	9
Saunamäki	10
Katarineberg	11
Härköilä	12
Ali-Rosti	12
Hennala	17
Jerelä	18
Kiilamäki	20
Kiviniemi	21
Lehtimäki	23
Marjala	24
Muistola	26
Nummenlinna	26
Rauhaniemi	27
Riihelä	28
Nummenkylä	29
Kotilehto	29
Kotipirtti	30
Kuusela	31
Kuusikko	32
Laurila	33
Mäyrä	33
Oma-Tupa	34

Oma-Tupa I.....	35
Peräkylä.....	35
Viertola.....	36
Torhola ja Ritala	38
Ahorinne.....	38
Metsärinne.....	39
Mäntymäki.....	40
Pukkila.....	41
Päivärinne.....	43
Koivuniem.....	44
Kotirinne.....	44
Näkinoja.....	44
Ruusula.....	45
Suvela.....	45
Pajuniitty.....	46
Terttula.....	46
Saunatorppa.....	47
Kesälä.....	48
Jormala.....	48
Härköilä.....	49
Mäntyrinne.....	49
Syrjämäki.....	50
Ojala.....	51
Koivuniemi.....	52
Kumpula.....	52
Kanervisto.....	54

Johdanto

Raportin tavoitteena on koostaa ja esitellä Etelä-Nummelan osayleiskaava-alueen inventoidut vanhat rakennukset ja rakennuskokonaisuudet.

Kaava-aluetta koskien on tehty rakennusinventoinnit vuosina 1998, 2003 ja 2005, joissa inventoitiin kaikki alueella sijaitsevat 1950-luvulla tai sitä ennen rakennetut rakennukset. Inventointeja täydennettiin vuonna 2012. Haapaniemestä on inventoitu kaikki rakennukset asemakaavoituksen yhteydessä. Tässä raportissa esitellään vain vanhemmat rakennukset. Inventoinneissa arvioitiin rakennuksen tai rakennusryhmän arvo kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti sekä maisemallisesti. Osayleiskaavakartalle valikoituu kohteet, joilla on Vihdin mittakaavassa arvoa yhdellä osa-alueella tai paikallisesti arvoa useammalla osa-alueella. Kaava-alueelta ei löytynyt maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä rakennuksia.

Tässä raportissa kaikki inventoidut kohteet on tarkasteltu uudestaan. Valikoituihin arvokkaiksi kohteiksi arvioituihin kohteisiin tehtiin samalla päivitysarviointi maastokäynnin kuvien pohjalta. Maastokäynti ja tietojen päivitys on tehty myös sellaisiin inventointikohteisiin, joiden inventointikortit eivät ole säilyneet (kohteet 58 – 63). Kohteet, joissa ei ole suoritettu maastokäyntiä, on tarkistettu kunnan rakennusrekisterin lisäksi kartta- ja ilmakuvatarkastelun avulla sekä katunäkymäpalveluiden kautta (Google Steetview tai Pointscene). Kohteiden 1 – 12 päivitettyjen kuvien lähde on Pointscene-katunäkymäpalvelu ja kuvat ovat vuodelta 2020. Kohteissa 30 ja 31 lähteenä on Google Street View ja kuvat on vuodelta 2021.

Alueen asutuksen ja maankäytön historiaa

Alueen varhaisin pysyvä asutus on peräisin 1500-luvun lopulta, sijoittuen nykyisin kulttuurihistoriallisesti merkittävän Meritien varteen sekä sen läheisyydessä sijaitseville moreeniselänteille, korkeustasolle 55-60 mpy. Aina 1700-luvun loppuun osayleiskaava-alue oli kuitenkin pääosaltaan asumatonta metsä- ja laidunmaata ja alueella sijaitsi vain muutama asumus. 1800-luvun lopulla alueella sijaitsi jo toistakymmentä asumusta, asutuksen keskittyessä pitkälti Huhmarin ja Huhdanmäen seudulle. Pääosaltaan alue oli kuitenkin vielä tällöinkin asumatonta kylien taka- ja laidunmaata sekä metsää. Varsinaisen sysäyksen Nummelan taajaman kasvulle antoi Hanko-Hyvinkää rautatien valmistuminen 1873.

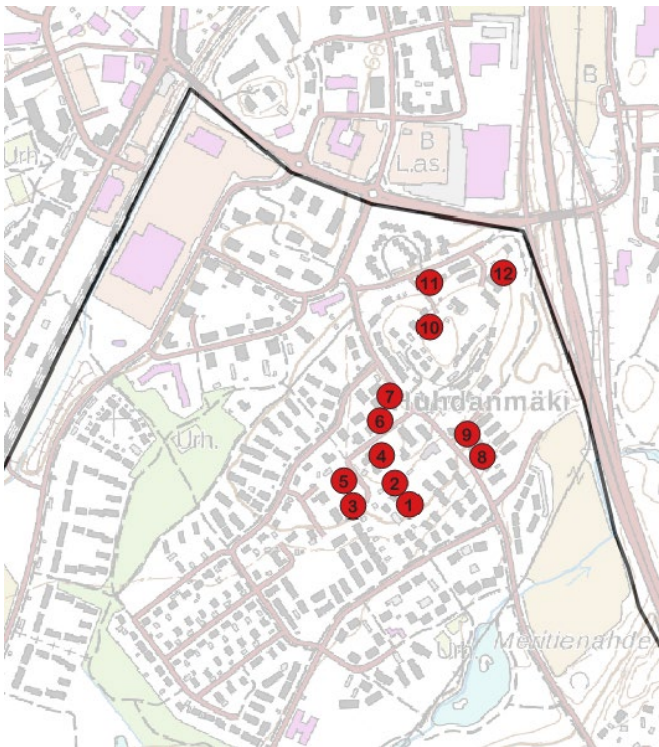
Radan valmistuttua muodostui Nummelan taajamasta uusi liikenteellinen solmukohta. 1920-luvulle tultaessa oli Huhdanmäen eteläpuolinen alue otettu kokonaan viljelykseen ja sen eteläreunaan oli syntynyt kolme asumusta. Ali-Rostin tilan kohdalla sijaitsi Frigård-niminen tila. 1920-luvun alussa perustettiin valtatie 2 länsipuolella sijaitsevan nykyisen Lapinsuon reunalle Hakalan turvepehkutehdas, jonka kuljetuksia varten rakennettiin alueelle jopa oma rilliraideverkostonsa. Tehdas lopetti toimintansa toisen maailmansodan jälkeen 1940-luvulla.

Vanhan Turuntien valmistuminen 1930-luvulla vilkastutti rakennustoimintaa ja asutuksen lisääntymistä tien varsilla. 1940-50 -luvulla Nummelan taajama kasvoi edelleen etenkin Huhdanmäen ja Huhmarin alueilla, mutta tieverkko pysyi entisellään. Alueen viljelykset saavuttivat 50-luvulla suurimman laajuutensa ja jokseenkin kaikki viljelykseen soveltuvat maa-alat oli otettu käyttöön.

1950-luvun jälkeen suunnittelualueen asutus on tiivistynyt edelleen. Osayleiskaava-aluetta etelästä rajaava Turun moottoritie (vt 1) valmistui vuonna 1971, ja idästä rajaava Porintie (vt 2) vuonna 1976. Viime vuosikymmeninä taajama-asutus on alueella laajentunut Huhdanmäen sekä Linnanniitun alueilla. Myös haja-asutusalueelle on rakennettu runsaasti lisää omakotitaloja.

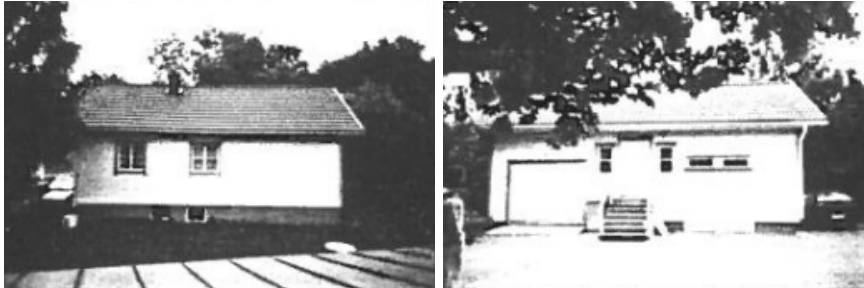
Kaava-alueen vanhimpia asuinpaikkoja on Vanhan Turuntien varressa sijaitseva Rostin kantatalosta 1800-luvun lopulla muodostettu Ali-Rosti.

Huhdanmäki ja Härköilä

1.	<p>Peltola</p> <p>Huhdanmäki Vanhan-Sepän tie 3</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N124). Asemakaavassa asuinrakennus on suojeltu. Sijaitsee erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, n. 1906</p> <p>Kaksikerroksinen, hirsirakenteinen asuinrakennus. Taloa on remontoitu 1990-luvulla. Mm. talon päädystä keittiöön johtanut sisäänkäynti viisikulmaisella kuistilla purettiin. Myös pääsisäänkäynnin toinen yläkertaan johtanut ovi poistettiin ja käynti yläkertaan muuttui sisäkautta tapahtuvaksi. Talon etukuisti on kaksikerroksinen ja jyrkkäkattoinen. Talossa T-ikkunat, joissa on koristeellinen ylälaudoitus.</p> <p>Kohde on merkitty asemakaavaan sr-4-merkinnällä. Merkintään liittyvä määräys on seuraava: Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas tai taajamakuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä sen ulkoasua muuttaa ilman pakottavaa syytä.</p>
----	--	---

		<p>Kuvat vuodelta 1998:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Autotalli/varasto, 1990-luku</p> <p>Rakennus on tehty osittain entisen navetan perustuksille.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
2.	<p>Frigård</p> <p>Huhdanmäki Viertäjätie 12</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84a). Asemakaavassa erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1956</p> <p>Tavanomainen 1950-luvun omakotitalo. Talossa kellari, johon sijoittuu mm. pannuhuone ja autotalli. Ulkorappaus on alta betonia ja päältä kalkkilaastia. Ovet koivuvilua. Rakennuksessa ei ole tehty suurempia muutoksia.</p> <p>Kuvat vuodelta 1998: Ei kuvia.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
3.	<p>Etelärinne</p> <p>Huhdanmäki Viertäjätie 11</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84a). Asemakaavassa erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1956</p> <p>Betoniperustalle rakennettu lautarakenteinen talo. Taloa uudistettu vuonna 1997, jolloin mm. ulkovooraus muutettiin.</p>

		<p>Kuva vuodelta 2020:</p> <p>(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennuksessa nykyään peltikatto alkuperäisen tiilikaton sijasta. Rakennuksen yhteyteen rakennettu myös autotalli ja katettu veranta/terassi.</p>
4.	<p>Kotimäki Huhdanmäki Viertäjätie 6</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84a). Asemakaavassa erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1941</p> <p>Pieni puutalo, jonka ulkoasua on muutettu remontin yhteydessä vuonna 1995. Taloa madallettiin, siihen liitettiin autotalli ja rakennus vuorattiin vaakalaudoituksella. Muutoksilla pyrittiin saamaan rakennus yhtenäiseksi tontilla sijaitsevan vuonna 1995 rakennetun omakotitalon kanssa. Viimeisimpien tietojen mukaan rakennus on toiminut varastona.</p> <p>Kuvat vuodelta 1998:</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p>
5.	<p>Airila Huhdanmäki Viertäjätie 9a</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84a). Asemakaavassa asuinrakennus on suojeltu. Sijaitsee erillispientalojen korttelialueella (AO).</p>

		<p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1941</p> <p>Talo on esimerkki rakentamisesta pula-ajalla, jolloin materiaaleja oli saatavissa vain vähän. Talo on rakennettu betoniperustalle ja se on lautarakenteinen. Talon ulkuvuorauksena on pysty-laudoitus. Päädyissä pienet pyöreät ikkunat. Etupuolen kuistin päällä parveke.</p> <p>Kohde on merkitty asemakaavaan sr-4-merkinnällä. Merkintään liittyvä määräys on seuraava: Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas tai taajamakuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä sen ulkoasua muuttaa ilman pakottavaa syytä.</p> <p>Kuvat vuodelta 2020:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p style="text-align: right;">(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Aitta/varasto, 1940-luku</p> <p>Betoniperustuksen päälle rakennettu lautarakenteinen talousrakennus. Toiminut aikanaan myös navettana ja verstaana.</p> <p>Kuva vuodelta 1998:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa. Nykyään kiinteistöllä 927-406-1-265.</p>
6.	<p>Tasanko Huhdanmäki Viertäjätie 1</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kiinteistöllä sijainnut rakennus on purettu.</p>

7.

Rauhala

Huhdanmäki
Huhdanmäentie 7

Inventoitu: 1998

Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84a). Asemakaavassa asuinrakennus on suojeltu. Sijaitsee erillispientalojen korttelialueella (AO).

Rakennukset:

1. Asuinrakennus, 1800-luvun loppupuoli

Erikoista talossa on sen kapea ja korkea malli, jossa taitekaton sivut toimivat alakertaa leveämpinä yläkerran seininä. Päätysten yläosassa on ns. riippupaneeli, jota on korostettu valkoisiksi maalatuilla kärjillä. Aiemmin talon sisäänkäynti oli tien puoleisella sivulla talon keskellä, nykyään ovi on pihan puolella.

Ruutuikkunat ovat käsintehtyä lasia ja ilmeisesti alkuperäiset. Pihan puolelle tehty tolppien päällä oleva avokuisti, jonka päällä on parveke.

Kohde on merkitty asemakaavaan sr-4-merkinnällä. Merkintään liittyvä määräys on seuraava: Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas tai taajamakuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä sen ulkoasua muuttaa ilman pakottavaa syytä.

Kuvat vuodelta 1998:

Kuvat vuodelta 2020:

(Pointscene)

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

		<p>2. Varasto, 1800-luvun loppupuoli</p> <p>Kuva vuodelta 1998: </p> <p>Kuva vuodelta 2020: </p> <p>(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
8.	<p>Toivola</p> <p>Huhdanmäki Huhdanmäentie 16-18</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84b). Asemakaavassa asuinrakennus on suojeltu. Sijaitsee asuinpienalojen korttelialueella (AP).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1926</p> <p>1920-luvun jugendiin viittaavat talon ulkoasussa jyrkkä taitekatto ja 7-ruutuiset ikkunat. Talossa alkuperäiset ikkunat, joissa alaosassa neljä tasakokoista ruutua ja niiden päällä kolmiruutuiset ikkunat. Mansardikaton lappeessa on toisella sivulla kattoikkunat ja käynti parvekkeelle. Parveke on tehty jälkeinpäin.</p> <p>Kohde on merkitty asemakaavaan sr-2-merkinnällä. Merkintään liittyvä määräys on seuraava: Suojeltava rakennus. Kyläkuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kyläkuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.</p> <p>Kuvat vuodelta 1998:</p>

Kuvat vuodelta 2020:

(Pointscene)

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

2. Varasto, 1920-luku.

Luonnonkiviperustalle rakennettu lautarakenteinen varastorakennus. Toiminut myös liiterinä ja karjasuojana.

Nykystatus (2021): Rakennus on purettu.

3. Asuinrakennus, 1949

Toiminut myös peltisepän verstaana ja konttorina. Rakennuksessa 1940-luvun rakennukselle tyypilliset kaksiruutuiset ikkunat ja se on 1940-luvun rakennusten tapaan ulkoasultaan pelkistetty.

Kuva vuodelta 1998:

Kuvat vuodelta 2020:

(Pointscene)

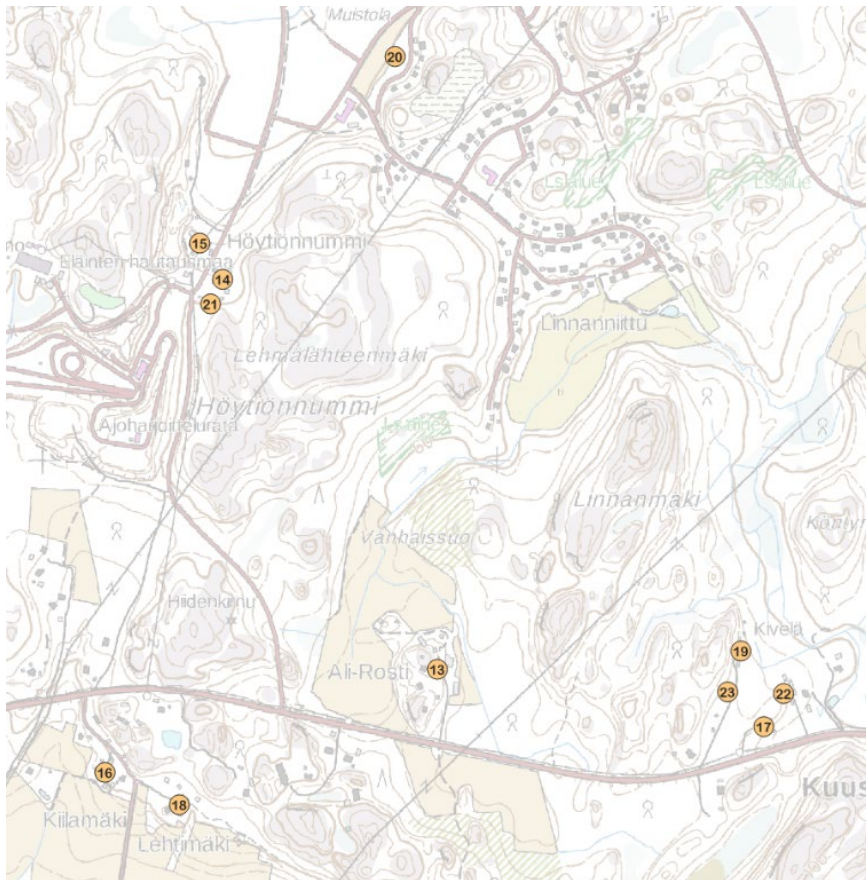
Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

<p>9.</p>	<p>Kaunissaari Huhdanmäki Hevoskantanjan- polku 2</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84b). Asemakaavassa erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1895</p> <p>Betoniperustalle rakennettu hirsirakenteinen talo, jota on laajennettu useasti. Ulkovuorauksena pystypeiterima ja värinä punainen.</p> <p>Kuvat vuodelta 1998:</p> <p>Kuvat vuodelta 2020:</p> <p>(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on purettu.</p>
<p>10.</p>	<p>Kallela Huhdanmäki Rasitie 2</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84b). Asemakaavassa asuinpienalojen korttelialueella (AP-2).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1959-1961</p> <p>Betoniperustalle rakennettu tolpparakenteinen talo. Konesaumattu peltikatto. Sisäänkäynnin yhteydessä umpikuisti.</p>

		<p>Kuvat vuodelta 1998:</p> <p>Kuvat vuodelta 2020:</p> <p style="text-align: right;">(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
11.	<p>Saunamäki Huhdanmäki Rasitie 7</p>	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84b). Asemakaavassa erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1961</p> <p>Betoniperustalle rakennettu tolpparunkoinen omakotitalo. Laajennus tehty 1966.</p> <p>Kuva vuodelta 1998:</p> <p>Kuva vuodelta 2020:</p> <p style="text-align: right;">(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>

12.	Katarineberg Huhdanmäki Katriinaperintie 11	<p>Inventoitu: 1998</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaava; Huhdanmäki (N84b). Asemakaavassa asuinrakennus on suojeltu. Sijaitsee erillispientalojen korttelialueella (AO).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, suullisen tiedon mukaan rakennusaika 1917-1918</p> <p>Lohkokiviperustalle rakennettu hirsirakenteinen talo. Mansardikattoinen ja katteena pelti. Ominaista talolle myös pysty-vaaka-laudoitus ja mansardikattoinen poikkipäätty.</p> <p>Kohde on merkitty asemakaavaan sr-2-merkinnällä. Merkintään liittyvä määräys on seuraava: Suojeltava rakennus. Kyläkuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kyläkuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.</p> <p>Kuvat vuodelta 1998:</p> <div data-bbox="464 846 1310 1126"> </div> <p>Kuva vuodelta 2020:</p> <div data-bbox="464 1184 901 1498"> </div> <p>(Pointscene)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Saunarakennus, rakennusvuosi ei tiedossa</p> <p>Hirsirunkoinen saunarakennus satulakatonalla.</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p> <p>3. Puuvaja/varasto, rakennusvuosi ei tiedossa</p> <p>Lautarunkoinen varastorakennus satulakatonalla.</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p>
-----	--	--

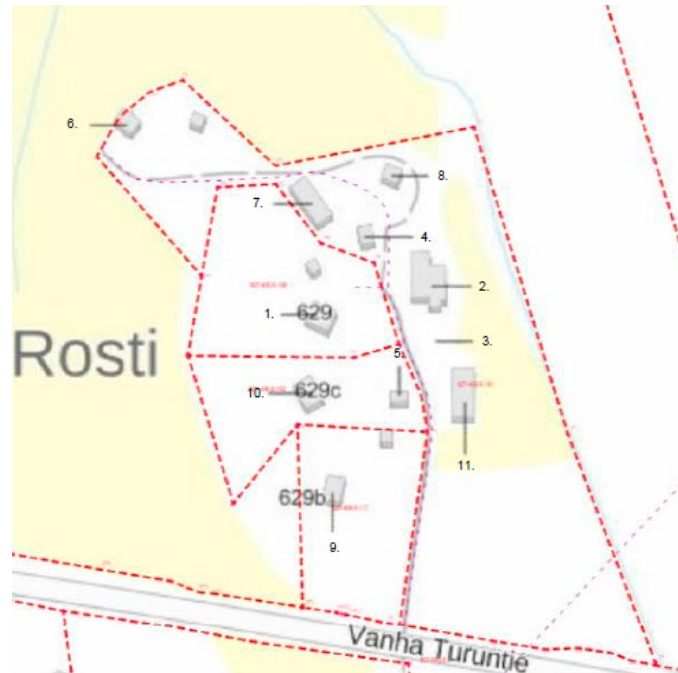
Härköilä

13.	Ali-Rosti Höytiönnummi Vanha Turuntie 629	Inventoitu: 2003 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä Rostin kantatalosta 1800-luvun lopulla muodostettu Ali-Rosti on kaava-alueen vanhimpia asuinpaikkoja. Tilakokonaisuudella on useampi kiinteistö ja sillä harjoitetaan edelleen maataloutta.
-----	--	---

Tilan rakennusten sijoittuminen:

(Kartasta puuttuu nr. 3, joka on purettu. Lisäksi kartassa muuta uudempaa rakennuskantaa, jota on myös eritelty alla olevassa listauksessa)

Rakennukset:

1. Päärakennus, 1936

Leveärunkoinen talo, jonka molemmilla lappeilla pulpettikattoinen frontoni. Talon sivustalla 1986 rakennettu viisikulmainen lasiveranta pariovilla. Idän puoleisessa päädyssä päätykuisti, jonka katolla on parveke. Myös lännen puoleisessa päädyssä on kuisti. Ikkunat 6- ja 9-ruutuisia. Talossa 7 huonetta ja keittiö.

Kuvat vuodelta 2021:

Nykystatus (2021): Rakennuksen rakenteet, ulkoverhoilu, ikkunat sekä muu ulkokuori pääosin alkuperäisessä asussa. Ulkokuoressa tapahtuneet muutokset ovat värin vaihtuminen valkoisesta keltaiseksi vuonna 1990 sekä betonitiilikatteen vaihtaminen peltikattoon vuonna 2011. Alkuperäinen pärekatto on hyväkuntoisena peltikatteen alla. Sisällä huonejako ja mm. sisäovet ovat alkuperäisiä. Lämmitysmuotona toimii nykyään maalämpö.

2. Mansardikattoinen entinen navetta, 1927

Navettaosa muurattu sementtitiilistä. Päällä lautarakenteinen vajaosa, johon kulku ajosillalta. Navetan jatkona lautarakenteinen siipiosa, jossa satulakatto. Rakennuksen kulmalla v. 1953 tehty sementtitiilinen AIV-torni. Rakennuksessa pieniruutuiset ikkunat.

Kuva vuodelta 2003:

Kuvat vuodelta 2021:

Nykystatus (2021): Entinen navetta on aktiivisessa käytössä oleva hevostalli, jota on kunnostettu viime vuosina. Inventoinnin aikaan se oli tyhjillään.

3. Sauna/vajarakennus, luultavasti 1900-luvun alku

Nykystatus (2021): Rakennus on purettu.

4. Liiterirakennus, 1955

Lautarakenteinen. Toinen pää muutettu autotalliksi.

5. Entinen työväen asuinrakennus, 1920

Nykystatus (2021): Rakennus on purettu. Samalle paikalle on vanhan rakennuksen perustuksille rakennettu autotalli vuonna 2016.

Kuva (2021) perustuksille rakennetusta autotallista:

6. Vanha lato, 1949 ja lato/entinen paja, 1930

Vanhalla Frigårdin torpan paikalla. Rakennuksista jäljellä enää vain kyseiset pajarakennukset. Torpan, navetan ja saunan perustukset yhä näkyvissä maastossa.

Kuvat vuodelta 2021:

Lato, 1949

Lato (vas) ja lato/entinen paja, 1930 (oik)

7. Puimala/lato, n. 1930 / 1950-luku

8. Viljakuivuri, 1975

Kuva (2021) Viljakuivuri taka-alalla ja edempänä liiteri (rakennus 5)

9. Asuinrakennus, 2011

Tilakokonaisuuden uudisrakennuksissa on pyritty valitsemaan materiaalit ja värimaailma vanhaan rakennuskantaan sopiviksi.

10. Asuinrakennus, 2013

11. Lampola, 2014

14.

Hennala

Pajuniitty
Pillistöentie 101

Inventoitu: 2003 ja 2014

Kaavatilanne: Kiinteistö osittain asemakaava-alueella; Pillistöentie (N167). Asemakaavassa katualuetta. Katualueen kokonaan toteutuessa asuinrakennus jää katulinjauksen alle.

Huomiointi osayleiskaavaan: Ei suojella, sillä maankäyttö tulee muuttumaan katualueeksi. Ikänsä puolesta voisi olla arvoa, mutta ulkoasu on muuttunut.

Rakennukset:

1. Asuinrakennus, 1897

Perustana luonnonkivet. Pihanpuoleisella sivulla olevan satulakattoisen kuistin perusta betonivalettu, kuisti on lisätty myöhemmin. Rakennus peruskorjattu 2000-luvun alussa sisältä ja ulkoa, kaikki pinnat uusittu. Vuorilaudoitus vaihdettu ja ikkunat vaihdettu vanhanmallisiin 6-ruutuisiin ikkunoihin. Julkisivun puolella on yksi 4-ruutuinen vanha ikkuna ja katolla kattoikkunoita.

Kuvat vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

2. Saunarakennus, 1955

Rakennus on rakennettu 1955 ja siinä myös kahden auton tallit sekä toisessa päädyssä pulpettikattoinen jatke.

Kuva vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

15.

Jerelä

Pajuniitty
Pillistöentie 108

Inventoitu: 2003 ja 2014

Kaavatilanne: Kiinteistö osittain asemakaava-alueella; Pillistöentie (N167). Asemakaavassa katualuetta. Katualueen kokonaan toteutuessa vilja-aitta jää katulinjauksen alle. Lisäksi katulinjaus tulee lähes kiinni asuinrakennukseen (rakennus 1).

Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä

Rakennukset:

1. Asuinrakennus, 1938

1,5-kerroksinen neliön mallinen rakennus, jonka molemmilla lapeilla satulakattoinen poikkipääty. Pihasivulla poikkipäädyn alla kuisti, jonka katolle ovi yläkerrasta. Ikkunat 6-ruutuisia. Yläkerran päätyikkunoiden molemmin puolin pienet ristiruutuiset pyöröikkunat. Rakennusta peruskorjattu 60-luvulla.

Kuvat vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

2. Asuinrakennus, 1800-luvun loppupuoli/1900-luvun alkupuoli

Naapurusto kutsuu rakennusta vanhan isännän asunnoksi tai renkituvaksi. Rakennuksen päätyseinällä ulko-ovi, jonka edellä osin keskeneräinen avokuisti (vuonna 2014). Rakennuksessa alkuperäiset 6-ruutuiset ikkunat, joiden otsalaudat muotoiltu yläosastaan loivasti kolmiomaisiksi. Jokaisessa otsalaudassa pieni veistokoriste. Rakennusta ei ole erikoisemmin peruskorjattu ja se on ollut pitkään asumattomana. Rakennus ollut vuosia bändin harjoittelutilana ja varastona.

Kuva vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

3. Saunarakennus, 1930-luku

Rakennuksen toisen päädyn sivussa sisäänkäynti ilman kuistia tai katosta, sen vieressä 4-ruutuinen ikkuna. Piippu melko kookas rakennukseen nähden.

Kuva vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

4. Liiteri/maituhuone, 1900-luvun vaihde

Navetan lähellä sijaitseva liiteri, jonka erikoisuuksiin kuuluu ilmeisesti myöhemmin tehty kuistimainen matalahko poikkipääty, joka ollut aikoinaan maituhuoneena. Vajan toisessa päädyssä kookkaat ladon ovet.

Kuva vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

5. Navetta, 1930-luku

Navetta/vaja, jonka tiilirunkoinen navettaosa rapattu vaaleaksi. Navetassa matalahkot 4-ruutuiset ikkunat. Pihanpuoleisessa päädyssä ajosilta ylisille, joka on ollut heinävarastona.

Kuva vuodelta 2014:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

6. Vilja-aitta, 1930-luku

		<p>Hyväkuntoinen tiilestä rakennettu vilja-aitta, jonka toisessa päädyssä betoniportaat ja viistorimoitettu ovi. Aitan yläosa puurakenteinen ja päätykolmiossa 9-ruutuinen ikkuna.</p> <p>Kuva vuodelta 2014:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
16.	<p>Kiilamäki Kuusela Kattilamäentie 19</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Asemakaavaehdotuksessa erillispientalojen korttelialueella (AOT).</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1948</p> <p>Suurehko rintamamies-tyyppinen talo. Taloa remontoitu 1958. Nykyisen ulkoasunsa talo saanut vuonna 1985, jolloin pihasivulle, entisen pulpettikattoisen kuistin paikalle tehtiin satulakattoinen laajennusosa, johon tuli eteinen ja saunatilat. Talon 6- ja 9-ruutuiset ikkunat uusittiin viimeisimmän peruskorjauksen yhteydessä. Tällöin myös entisen peiterimalaudoituksen tilalle laitettiin uusi ulkovuoraus lomalaudoituksella. Vanha betoniperustus päällystettiin mineriittilevyillä.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Navetta/vaja, 1946</p> <p>Rakennuksen yhteydessä ollut aikanaan myös kanala. Rakennuksen pihasivulla navetan ylisille johtava ajosilta. Rakennusta laajennettu 1978. 1982 rakennettiin laajennusosa, johon tuli konesuoja ja lato.</p>

		<p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>3. Sauna/saunatupa, 1945</p> <p>Tilan vanhin rakennus, joka toiminut aiemmin myös asuinrakennuksena. Pienehkö rakennus, jonka pihasivulla myös pulpettikattoinen kuisti. Rakennuksessa 6-ruutuiset ikkunat. Takasivulla pieni saunaikkuna. Rakennus säilyttänyt hyvin alkuperäisen ulkoasunsa (v. 2003).</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p> <p>4. Kuivurirakennus, 1940-luku</p> <p>Sijoittuu pihapiirin tuntumaan Päädyssä matalampi pulpettikattoinen kylkiäinen (kuisti).</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p> <p>5. Vajarakennus, 1940-luku</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p>
17.	<p>Kiviniemi Kuusela Vanha Turuntie 561</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-alueella</p> <p>Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1945</p> <p>Neliömäinen talo, jonka pihasivulla satulakattoinen kuisti. Kuisti tehty 70-luvun lopulla tai 80-luvun alussa entisen kuistin paikalle. Talon ikkunat 6-ruutuisia. Päätykolmiossa kolmeosaiset ikkunat, joiden molemmilla puolilla pienet ”salmiakki-ikkunat”. talon toisessa päädyssä satulakattoinen kellarin halssi eli kellariin johtava eteistila.</p>

Kuvat vuodelta 2021:

2. Liiteri/vaja, 1940-luku

Päädyssä pulpettikattoinen kylkiäinen.

Kuva vuodelta 2021:

3. Saunarakennus, 1940-luku

Kuva vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Ei tiedossa.

4. Vajarakennus, 1940-luku

Kuva vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Ei tiedossa.

18.

Lehtimäki

Kuusela
Kattilamäentie 22

Inventoitu: 2003

Kaavatilanne: Asemakaavaehdotuksessa teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueella (T).

Huomiointi osayleiskaavaan: Ei suojella, sillä maankäyttö tulee muuttumaan teollisuuteen. Ikänsä ja säilyneisyyden puolesta jokseenkin arvoa.

Rakennukset:

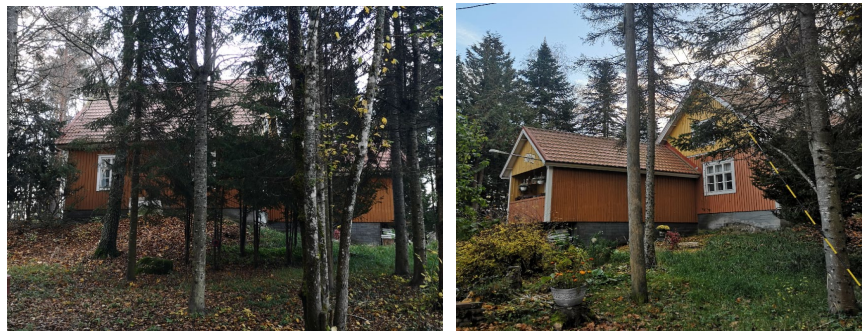
1. Asuinrakennus, 1930

Leveärunkoinen talo, jonka sisäänkäynti toisella sivustalla. Ulko-oven päällä vino lippa. Pihasisivun puoleisella lappeella pieni pulpettikattoinen kattoikkuna. Talossa alkuperäiset risti-ikkunat, jotka jaettu 6- ja 9-ruutuisiksi. Rakennuksen päätyyn tehty 70-luvulla satulakattoinen laajennusosa, johon tuli yksi asuinhuone. Siipiosan päädyssä sisäänvedetty parveke.

Kuvat vuodelta 2003:

Kuvat vuodelta 2021:

		<p>2. Saunarakennus, 1930-luku</p> <p>Rakennuksen päädyssä myös myöhemmin tehty laajennusosa.</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>3. Kaksi latoa, 1930-luku</p> <p>Asuinrakennuksen ikäisiä latorakennuksia, joista yksi sijoittuu pihapiiriin ja toinen tulotien varrelle.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennukset olemassa.</p>
19.	<p>Marjala Kuusela Vanha Turuntie 569b</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta</p> <p>Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1919</p> <p>Suorakaiteen mallinen talo, jonka sivuseinällä olevan ulko-oven päällä on konsolien kannatteleva vino katos. Oven molemmilla sivuilla pieniruutuiset ovenvieri-ikkunat. Perustuksesta päätellen talon kiinteistörekisterissä mainittu rakentamisvuosi 1919 pitää paikkansa. Eteistilan ulkoseinät lautarakenteisia. Rintamamiestalon kaltaisista päätykolmioista päätellen taloa uudistettu sotien jälkeen. Todennäköisesti taloa tuolloin korotettu yläkerran huoneiden rakentamisen yhteydessä ja se on saanut nykyisen (v. 2003) ulkoasunsa. Taloa uudistettu myöhemminkin, mm. vaihtamalla entiset ikkunat nykyisiin pieniruutuisiin.</p> <p>Kuva vuodelta 2021:</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p>

2. Navetta/vajarakennus, 1920-luku

Hirsirakenteinen. Matalat kolmiosaiset ikkunat.

Kuva vuodelta 2021:

Kuva vuodelta 2003:

3. Talli, 1920-luku

Ollut makuuaittana kesäaikaan. Rakennuksen eteen tehty kookas avoterassi. Katteet uusittu.

Kuva vuodelta 2021:

4. Liiteri/vaja, 1920-luku

Ollut makuuaittana kesäaikaan. Lomalaudoitus tehty rangan syrjälaudasta. Katteet uusittu.

Kuva vuodelta 2021:

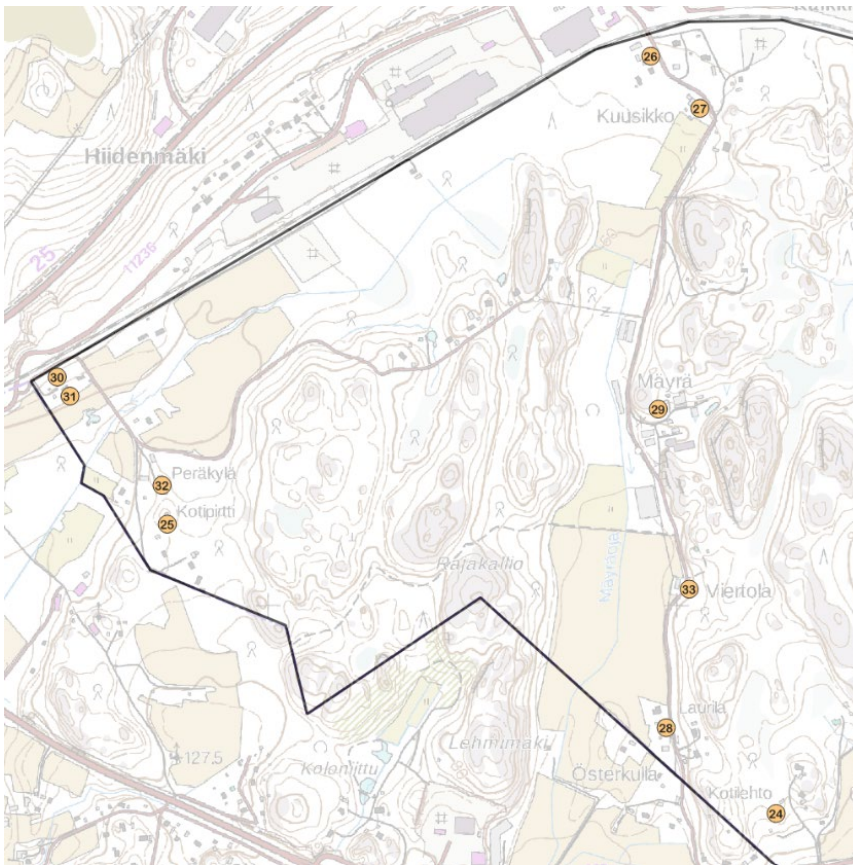

		<p>5. Saunarakennus, 1920-luku</p> <p>Päädyssä kaksiosaisella kamanaikkunalla varustettu ulko-ovi. Rakennuksen päädyssä lautarakenteinen osa, joka on luultavasti pukusuoja. Katteet uusittu.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
20.	<p>Muistola</p> <p>Pajuniitty Pillistöntie</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kiinteistöllä sijainnut rakennus on purettu.</p>
21.	<p>Nummenlinna</p> <p>Pajuniitty Pillistöntie 91</p>	<p>Inventoitu: 2003, 2014</p> <p>Kaavatilanne: Kiinteistö osittain asemakaava-alueella; Pillistöntie (N167). Asemakaavassa katualuetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1956</p> <p>Pienehkö asuinrakennus. Vuonna 1973 toiseen pätyyn eri linjaan tehtiin laajennusosa, johon tuli huoneen lisäksi sauna ja eteistilat. Molemmissa osissa sisäänkäynti ja avokuisti, joka toisessa osassa on leveä ja koko sivun mittainen. Rakennuksen molemmat osat 1-kerroksisia ja niissä on loiva satulamallinen katto. Ikkunat 1-, 2- tai 3-ruutuisia.</p> <p>Kuvat vuodelta 2014:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Vajarakennus, 1960-luku</p> <p>Vinkkelimallinen matala rakennus, jonka toinen pääty on vanhempaa takoa ja siihen jatkettu vinkkeliosa. Vanhempi osa katettu saumapellillä, toinen pääty profiilipeltiä.</p>

		<p>Kuva vuodelta 2014:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>3. Autotallit, 1960-1970-luku</p> <p>Kaksi lähes samanlaista autotallirakennusta.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennukset olemassa.</p>
<p>22.</p>	<p>Rauhaniemi</p> <p>Kuusela Vanha Turuntie 545</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1945</p> <p>Suurakaiteen mallinen talo, jonka pihasivulle 60-luvulla tehty koko sivun levyinen laajennus, jossa sauna ja eteistilat. Laajennusosan kattona jatkettu lape. Rakennus peruskorjattu kauttaaltaan 60-luvulla.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Kuva vuodelta 2021:</p>

		<p>2. Entinen navetta/vaja, 1945</p> <p>Muutettu 60-luvulla pienteollisuushalliksi. Monet entisistä väliseinistä purettu, osittain tai kokonaan. Ulkovuoraus ja kate uusittu, ikkunoiden ja oviaukkojen paikkoja muutettu. Sijaitsee viereisellä kiinteistöllä.</p> <p>Kuva vuodelta 2021:</p>
23.	<p>Riihelä</p> <p>Kuusela Vanha Turuntie 569a</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Aittarakennus, 1800-luku</p> <p>Hirsirakenteinen rakennus. 6-ruutuiset ikkunat.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Kuva vuodelta 2021:</p> <p>Nykystatus (2021): Etupuolelle on vanhaan hirsikehikkoon liitetty laajennusosa, jossa on ulkovuorauksena laudoitus. Rakennettu uusi kuisti ja oven/kuistin päälle tehty uusi ikkuna.</p>

Nummenkylä

24.	Kotilehto Höytiönnummi Kotilehdonpolku 16	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1949-1950</p> <p>Neliömäinen talo, jonka pihasivulla satulakattoinen kuisti. Talon ikkunat kaksiosaisia. Kuistissa pieniruutuiset ikkunat. Rakennusta peruskorjattu 90-luvun alussa, jolloin mm. uudet entisenmalliset ikkunat.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
-----	--	---

		<p>2. Navetta/vaja, 1949</p> <p>Hirsirakenteinen. Sijoittuu pihapiiriin.</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on purettu.</p> <p>3. Sauna/saunakamari, 1949</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>4. Liiterirakennus, 1950</p> <p>Rakennuksen päätyyn sijoittuu suurehko pulpettikattoinen kylkiäinen.</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
25.	<p>Kotipirtti</p> <p>Höytiönnummi Hiidenmäenkuja 20</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa M-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p>

		<p>1. Asuinrakennus, 1951</p> <p>Rintamamies-tyyppinen talo. Pihisivulla kuisti, jonka katolla parveke. Samalla kohtaa talon pihanpuoleisella katonlapeella pulpettikattoinen frontoni. Talossa uusitut kolmiosaiset ikkunat sekä haukanikkunat. Rakennusta on peruskorjattu. Päätyyn on peruskorjauksen yhteydessä puhkaistu sisäänkäynti. Kuistin ulko-oven edessä kahteen suuntaan avautuvat pyöreäkulmaiset betoniportaatt.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
26.	<p>Kuusela</p> <p>Hiidenmäki Mäyräntie 5</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa T-aluetta. Hiidenlaakson asemakaavaehdotuksessa KLT-aluetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1949</p> <p>Puolitoistakerroksinen talo, jossa ns. maisemaikkunat. Talo peruskorjattu 70-luvulla, jolloin mm. uusittiin ikkunat. 80-luvun alussa talon päätyyn tehtiin matala satulakattoinen laajennusosa saunatiloja varten. Laajennusosan toinen sivu samassa linjassa talon pihisivulla olevan pulpettikattoisen kuistin kanssa. Kuistin yläpuolella myös pulpettikattoinen frontoni. Talon nykyinen ulkovaoraus tehty 80-luvun alkupuolella.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>

		<p>2. Latorakennus, 1950-luvun alkupuoli</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
27.	<p>Kuusikko</p> <p>Hiidenmäki Mäyräntie 13</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa TP-aluetta. Inventoidut rakennukset jäävät Hiidenlaakson asemakaava-alueen ulkopuolelle.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1949</p> <p>Rintamamies-tyyppinen talo, jonka pihasivulla aumakattoinen kuisti. Talossa kolmiosaiset alkuperäiset ikkunat. Rakennus peruskorjattu 90-luvulla. Talon ulkoasu on melko alkuperäinen. Toisen päädyn perustus on uusittu ja alkuperäinen ulkokuoraus vaihdettu nykyiseen lomalaudoitukseen. Toisessa päädyssä kellariin vievä ovi.</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Navetta/vaja, 1940-luku</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>

		<p>3. Sauna/vaja, 1940-luku</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
28.	<p>Laurila</p> <p>Höytiönnummi Mäyräntie 201</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa M-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1945-1946</p> <p>Neliömäinen talo, jonka pihasisivulla satulakattoinen kuisti. Ulko-ovi poikkeavasti kuistin sivuseinällä, jossa myös oven päällä jatkettu lape. Talossa kaksiosaiset ikkunat. Kuistin päätyseinällä kellarin halssin satulakattoinen porrashuone. Rakennus on peruskorjattu 2000-luvulla.</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on purettu.</p>
29.	<p>Mäyrä</p> <p>Höytiönnummi Mäyräntie 21</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa V-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1952</p> <p>Suurehko rintamamies-tyyppinen talo. Sivustalle, entisen kuistin paikalle, on tehty 60-luvulla matala satulakattoinen saunatilat käsittävä laajennusosa. Talon tulotien puoleisella lappeella satulakattoinen frontoni. Talo vuorattu mineriittilevyillä laajennustyön yhteydessä.</p>

		<p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
30.	<p>Oma-Tupa Höytiönnummi Erämaantie 5a</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa T-aluetta.</p> <p>Huomiointi osayleiskaavaan: Ei suojella, sillä maankäyttö tulee muuttumaan teollisuuteen. Ikänsä ja alkuperäisyyden puolesta on jokseenkin arvoa.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1889</p> <p>Suurakaiteen mallinen talo, jonka ulko-ovi on tien puoleisella sivustalla. Talossa kaksiosaiset ikkunat. Toisessa päädyssä ikkunan molemmilla puolilla hirsiset följärit. Rakennusta ei ole erikoisemmin remontoitu. Alkuperäisen perustuksen päälle on jossain vaiheessa valettu seinälinjasta ulkoneva betonikruntti.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Kuva vuodelta 2021:</p> <p>(Google Maps)</p>

<p>31.</p>	<p>Oma-Tupa I</p> <p>Höytiönnummi Erämaantie 5a</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa T-aluetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1959</p> <p>Suurehko rintamamies-tyyppinen talo. Pihasivulle, jatketun lappeen alla, on avokuisti. Talossa on maisemaikkunat ja yksiosaiset haukanikkunat. Olohuoneen kohdalla on levennetty maisemaikkuna. Kuistin edessä on kahteen suuntaan avautuvat pyöreäkulmaiset betoniportaat. Kohdetta on todennäköisesti peruskorjattu nykyisen omistajan aikana (1980-luku->).</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Kuva vuodelta 2021:</p> <p>(Google Maps)</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
<p>32.</p>	<p>Peräkylä</p> <p>Höytiönnummi Peräkyläntie 30</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa M-aluetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1949</p> <p>Suurehko rintamamies-tyyppinen talo. Pihasivulla kuisti, jonka katolla on parveke. Samalla kohtaa talon pihanpuoleisella lappeella on pulpettikattoinen frontoni. Talossa on alkuperäiset ikkunat ja haukanikkunat, jotka ovat molemmat kolmeosaisia. Rakennuksen pätyyn on 90-luvun puolivälissä tehty matala satulakattoinen laajennusosa, jossa on sauna ja saunakamari.</p>

		<p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Navetta/vaja, 1947-1948</p> <p>Päädyssä ylisille johtava ajosilta. Navetan takasivulla on pieni pulpettikattoinen käymäläkylkiäinen.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>3. Liiteri/vaja, 1946-1947</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>4. Saunarakennus, 1940-luku</p> <p>Hirsirakenteinen. Ei käytössä.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>5. Latorakennus, rakennusvuosi ei tiedossa</p> <p>Sijoittuu kauemmaksi pihapiiristä. Maalaamaton ja profiilipellillä katettu.</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
33.	<p>Viertola</p> <p>Höytiönnummi Mäyräntie 164</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa V-alueetta.</p>

Rakennukset:

1. Asuinrakennus, 1950

Neliömäinen talo, jonka päädyssä satulakattoinen kuisti. Kuistin edessä kahteen suuntaan avautuvat pyöreäkulmaiset portaat. Rakennusta on peruskorjattu vuonna 1975. Talon maisemaikkunat vaihdettu uusiin samanmallisiin 90-luvun alussa.

Kuvat vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa. Rakennus jää ESA-radan linjauksen alle.

2. Navetta/vaja, 1949

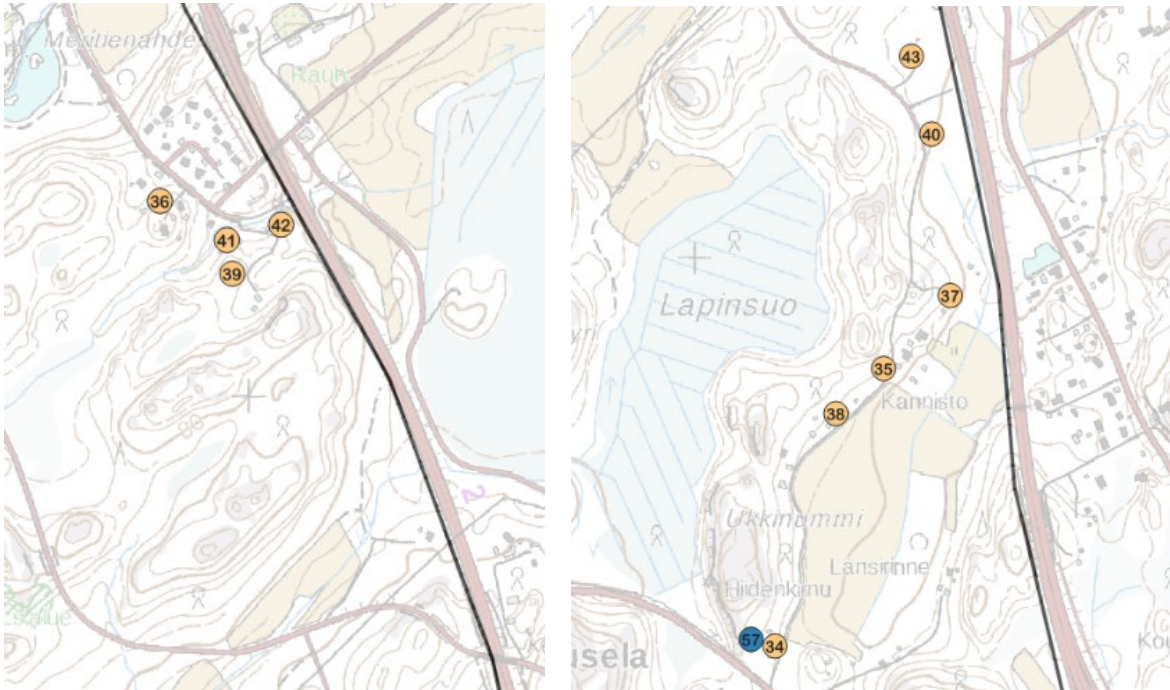
Sijoittuu eri puolelle Mäyrääntietä kuin asuinrakennus. Rakennuksen hirsirakenteinen navettaosa on sittemmin rapattu päältä.

Kuva vuodelta 2003:

Torhola ja Ritala

34. /57.	Ahorinne Kuusela Kuralantie 121a	<p>Inventoitu: 2003 ja 2012</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta.</p> <p>Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1918</p> <p>Käytetään vapaa-ajan asuntona. Rakennusta on merkittävästi muutettu ja laajennettu.</p> <p>Kuvat vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
-------------	---	---

		<p>2. Navetta/vaja, 1930-luku</p> <p>Hyvin säilyneen, hienon talousrakennuksen suojelu tulisi määritellä myöhemmin laadittavassa asemakaavassa. Sitä ennen rakennusta koskee maankäyttö- ja rakennuslain mukainen turmelemiskielto (MRL 118 §).</p> <p>Kuvat vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
35.	<p>Metsärinne</p> <p>Kuusela Kuralantie 93 (ent. Kuralantie 55)</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1940-luvun loppupuoli</p> <p>Rakennus on ollut alun perin kokoluokaltaan puolet pienempi. Rakennusta on laajennettu sotien jälkeen, jolloin tuvan jatkoksi rakennettiin kamari. Talon tienpuoleisella sivulla oleva kolmilapekattoinen kuisti lienee samalta ajalta. Rakennus on peruskorjattu 90-luvun vaihteessa, jolloin uusittiin kate ja ulkovooraus. Peruskorjauksen yhteydessä 6-ruutuiset ikkunat vaihdettiin yksiosaisiin ja talon päätyyn puhkaistiin ulko-ovi.</p>

Kuvat vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

2. Liiterirakennus, 1930-luku

Kuva vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

3. Saunarakennus, 1930-luku

Hirsirakenteinen.

Kuva vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Rakennus on purettu.

4. Autotalli/vaja, 1990-luku

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

36. Mäntymäki
Ridalinmetsä
Huhdanmäentie 105

Inventoitu: 2003
Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa A3-aluetta.

		<p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1947</p> <p>Rintamamies-tyyppinen talo, jossa alkuperäiset kaksi- ja kolmiosaiset ikkunat. Pihasivulla kuisti, jonka katolla on parveke. Samalla kohtaa katon lappeella on pulpettikattoinen frontoni. Kuistin alustassa on kellarin ovi, jonka edessä on pulpettikattoinen avokuisti. Rakennus on peruskorjattu 70-luvulla.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Ulkorakennus, 1948</p> <p>Vinkkelimallinen ulkorakennus. Sijaitsee asuinrakennuksen takana olevalla mäellä. Ulkorakennuksen varastopäässä on betoniperustus. Vajapää on rakennettu betonitolppien varaan.</p> <p>Kuva vuodelta 2003:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
37.	<p>Pukkila</p> <p>Kuusela Kuralantie 76 (ent. Kuralantie 40)</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-alueetta.</p> <p>Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä</p> <p>Mäkitupalaisasutusta tai entinen torppa. Asutushistoriallista arvoa.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1800-luku</p> <p>Pienukko talo, jonka päädyssä on pulpettikattoinen kuisti. Luonnonkiviperustuksesta päätellen rakennus on 1800-luvun puolelta. Nykyisen</p>

ulkomuotonsa rakennus on kattomuodostaan päätellen saanut 1900-luvun alkukymmenillä. Taloa on remontoitu mm. vaihtamalla entiset ikkunat nykyisiin maisemaikkunoihin. Rakennusta on uudistettu myös rakentamalla kuistipäätyyn, päätykolmion kohdalle, avoterassi. Terassille noustaun lautaportaita pitkin.

Kuvat vuodelta 2003:

Kuvat vuodelta 2021:

2. Saunarakennus, 1900-luvun alkupuoli

Kuva vuodelta 2003:

Kuva vuodelta 2021 (saunarakennus vasemmalla):

38.

Päivärinne

Kuusela
Kuralantie 105
(ent. Kuralantie 69)

Inventoitu: 2003

Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta.

Rakennukset:

1. Asuinrakennus, 1940-luvun loppupuoli

Rintamamies-tyyppinen talo, jonka pihasivulla on satulakattoinen kuisti. Talo on peruskorjattu vuonna 1983 kauttaaltaan. Entinen peiterimalaudoitus vaihdettiin nykyiseen tiilivuoraukseen ja entiset ikkunat vaihdettiin uusiin.

Kuva vuodelta 2003:

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

2. Saunarakennus, 1940-luvun loppupuoli

Hirsirakenteinen. Peruskorjattu ja muutettu asunnoksi 80-luvun alussa. Remontin yhteydessä vuoraus uusittiin ja entisten ikkunoiden tilalle laitettiin maisemaikkunat.

Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

3. Vajarakennus, 1940-luvun loppupuoli

Kuva vuodelta 2003:

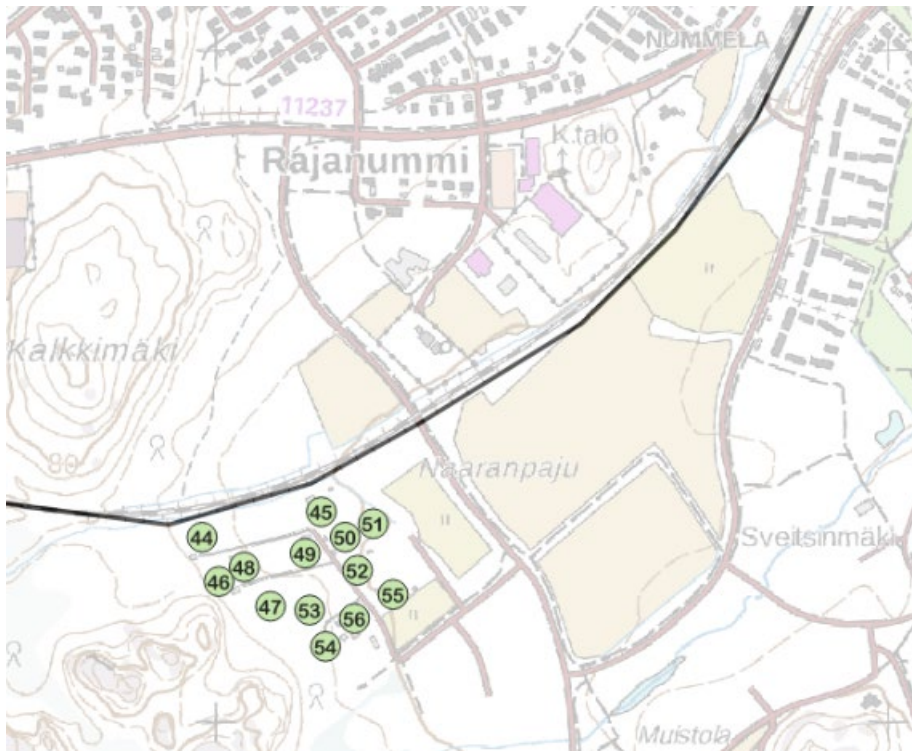
Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

39.	Koivuniemi Ridalinmetsä Ruusulantie 7	Inventoitu: 2003 Kiinteistöllä sijainnut rakennus on purettu.
40.	Kotirinne Kuusela Kuralantie 50 (ent. Kuralantie 14)	Inventoitu: 2003 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta. Rakennukset: 1. Asuinrakennus, 1957 Neliömäinen talo, jonka pihasivulla on pulpettikattoinen kuisti. Talon alkuperäisten kaksiosaisen ikkunoiden tilalle vaihdettu maisemaikkunat. Puutarhan puoleisella sivulla on vanhat kaksiosaiset ikkunat, joista toinen on peitetty. Kuvat vuodelta 2003: Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.
41.	Näkinoja Ridalinmetsä Ruusulantie 1	Inventoitu: 2003 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa A-4-aluetta. Rakennukset: 1. Asuinrakennus, 1890 Rakennus ollut alun perin kokoluokaltaan puolet pienempi. Nykyisen ulkoasunsa talo sai vuoden 1993 remontissa, jolloin vanhan osan jatkoksi tehtiin laajennusosa ja entisen kuistin tilalle uusi kuisti. Talossa ristipääty, joka toisella sivulla muodostaa ulkonevan satulakattoisen poikkipäädyn. Toisella sivulla ristipääty on frontonina, jonka eteen on viimeisessä remontissa tehty satulakattoinen kuisti. Vanhanmallisten ikkunoiden tilalle on laitettu nykyiset ikkunat, jotka ovat yksiosaisia maisemaikkunoita. Kuvat vuodelta 2003: Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.

<p>42.</p>	<p>Ruusula Ridalinmetsä Ruusulantie 6</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa EV-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1800-luku</p> <p>Luonnonkiviperustalle tehty hirsirakenteinen talo, joka uudistettu kauttaaltaan 70-luvun paikkeilla. Peruskorjauksen yhteydessä taloon laitettiin nykyiset maisemaikkunat ja nykyinen ulkovooraus. Samalla talon pihasivulle tehtiin suurehko satulakattoinen kuistisiipi, jonka yhteyteen tuli myös makuuhuone. Luonnonkiviperustan päälle on myöhemmin vedetty rappaus.</p> <p>Kuvat vuodelta 2003:</p> <div data-bbox="464 689 1326 969"> </div> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p> <p>2. Huvimaja, 1900-luvun vaihde</p> <p>Siirretty todennäköisesti paikalle muualta.</p> <p>Nykystatus (2021): Ei tiedossa.</p> <p>3. Autotalli/vaja, 1970-luku</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
<p>43.</p>	<p>Suvela Kuusela Kuralantie 44 (ent. Kuralantie 1)</p>	<p>Inventoitu: 2003</p> <p>Kiinteistöllä sijainnut rakennus on purettu.</p>

Pajuniitty

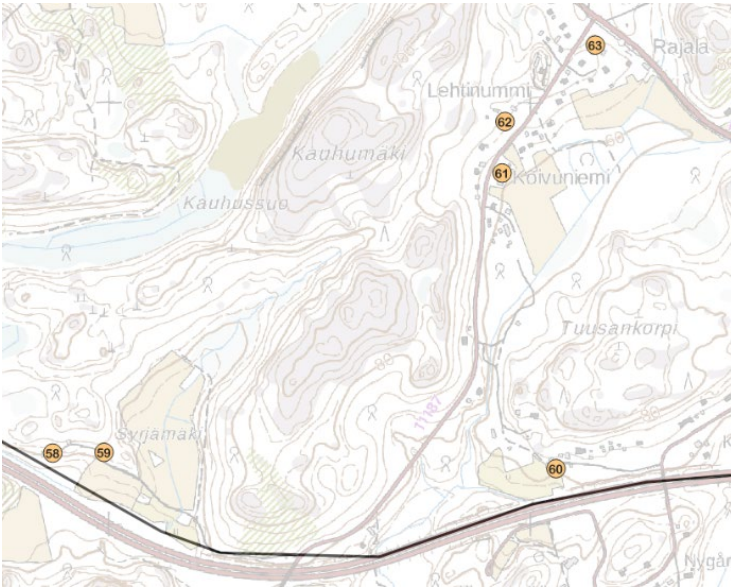

44.	Terttula Pajuniitty Britanpolku 15	<p>Inventoitu: 2012</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa A-5-aluetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Asuinrakennus, 1952</p> <p>Rakennusta käytetty kesäasuntona. Jälleenrakennuskauden rintamamies-tyyppinen talo, jonka yhteydessä hoidettu puutarha.</p> <p>Kuvat vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
-----	---	--

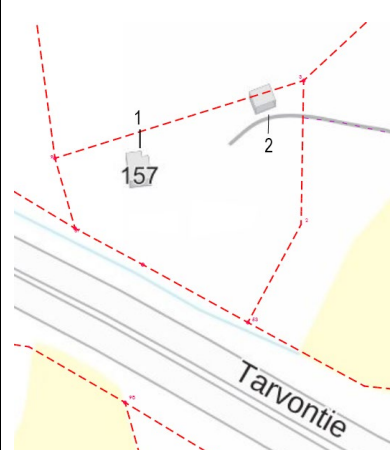
		<p>2. Piharakennus, 1956</p> <p>Entinen heinälato, jossa nykyisin puuvaja, autotalli ja kuivakäymälä.</p> <p>Kuva vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
45.	Koivikko Pajuniitty Haapaniementie 23	1950-luvun jälkeen rakennettu.
46.	Markkula Pajuniitty Ritvanpolku 15	1950-luvun jälkeen rakennettu.
47.	Koivukuja Pajuniitty Ritvanpolku 14	1950-luvun jälkeen rakennettu.
48.	Arjala Pajuniitty Ritvanpolku 13	1950-luvun jälkeen rakennettu.
49.	Varpula Pajuniitty Haapaniementie 20	1950-luvun jälkeen rakennettu.
50.	<p>Saunatorppa</p> <p>Pajuniitty Haapaniementie 17</p>	<p>Inventoitu: 2012 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa A-5-alueetta.</p> <p>Rakennukset: 1. Päärakennus, 1960 Kesäasunto puistomaisessa pihapiirissä. Kuvat vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>

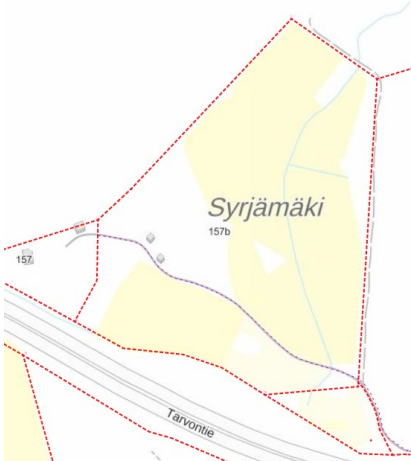

		<p>2. Talousrakennus, 1920</p> <p>Kuva vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
51.	Mäntylä Pajuniitty Haapaniementie 15	1950-luvun jälkeen rakennettu.
52.	Haapaniemi Pajuniitty Haapaniementie 13	1950-luvun jälkeen rakennettu.
53.	Kesälä Pajuniitty Haapaniementie 12	Inventoitu: 2012 Kiinteistöllä sijainnut rakennus on purettu.
54.	Jormala Pajuniitty Haapaniementie 10	<p>Inventoitu: 2012 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa A-5-aluetta.</p> <p>Rakennukset: 1. Päärakennus, 1959 Kesäasunto 1950-luvulta. Kuvat vuodelta 2012:</p> <p>Nykystatus (2021): Rakennus on olemassa.</p>
55.	Hilimankuluma Pajuniitty Haapaniementie 7	1950-luvun jälkeen rakennettu.
56.	Metsänreuna Pajuniitty Haapaniementie 4	1950-luvun jälkeen rakennettu.

Härköilä

Näiden kohteiden (58 – 63) alkuperäiset inventointikortit ovat kadonneet. Maastokäynti on suoritettu ja kuvat on otettu lokakuussa 2021.

58.	Mäntyrinne Härköilä Yöviläntie 157	Inventoitu: 2003/2005 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa TP-aluetta. Huomiointi osayleiskaavaan: Ei suojella, sillä maankäyttö tulee muuttumaan työpaikkatoimintoihin. Ikänsä puolesta on jokseenkin arvoa, mutta ulkoasu on muuttunut.
-----	---	---

		<p>Rakennukset:</p> <p>1. Päärakennus, 1937</p> <p>2. Autotalli /varasto, 2006</p>
59.	<p>Syrjämäki Härköilä Yöviläntie 157b</p>	<p>Inventoitu: 2003/2005</p> <p>Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa TP-alueetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Päärakennus, 1930 Rakennus on purettu.</p> <p>2. Talousrakennus, 1915.</p> <p>3. Talousrakennus.</p>

60.

Ojala

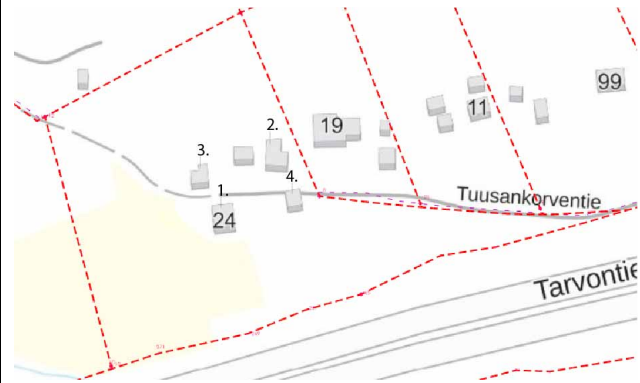
Härköilä

Tuusankorventie 24

Inventoitu: 2003/2005

Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta.

Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä

Rakennukset:

1. Päärakennus, 1929

2. Talousrakennus, 1923

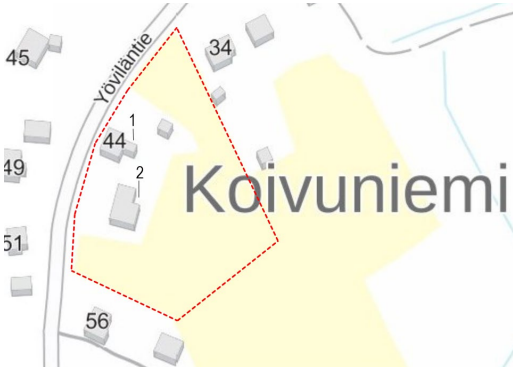

3. Piharakennus

4. Piharakennus

<p>61.</p>	<p>Koivuniemi Härköilä Yöviläntie 44</p>	<p>Inventoitu: 2003/2005 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta.</p> <p>Rakennukset:</p> <p>1. Päärakennus, 1962</p> <p>2. Talousrakennus, 1926</p> <p>3. Saunarakennus, 1948 On olemassa ilmakuvien ja rekisterin perusteella.</p>
<p>62.</p>	<p>Kumpula Härköilä Yöviläntie 29 a ja b</p>	<p>Inventoitu: 2003/2005 Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-aluetta. Huomiointi osayleiskaavaan: suojelumerkintä</p>

Rakennukset:

1. Päärakennus, 1923

näkymä kadulle

sisäpihan puoli

2. Omakotitalo, 1924

Rakennus ei asuta tällä hetkellä

Rakennus erittäin huonossa kunnossa

Rakennuksessa piippu

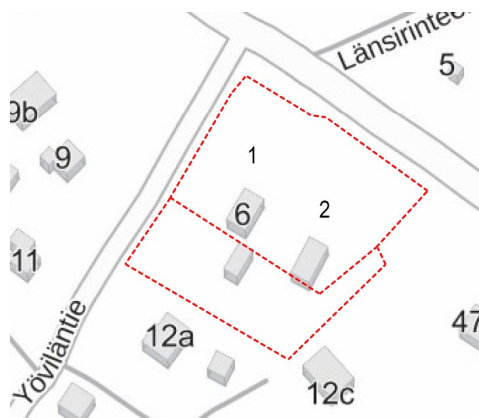

63. **Kanervisto**
Härköilä
Yöviläntie 6

Inventoitu: 2003/2005

Kaavatilanne: Osayleiskaavaehdotuksessa MTH-alueita.

Rakennukset:

1. Päärakennus, 1948

2. Talousrakennus, 1949

On olemassa ilmakuviin ja rekisterin perusteella.